

Nr 50

Av herr Kaijser, angående biträdande övertandläkare.

Den 26 maj 1961 utfärdades nya författningar rörande den statsbidragsberättigade folktandvårdens organisation (SF 278). I denna författning anges bl. a., att vid centraltandpoliklinik skall finnas en tjänst som övertandläkare. »Därjämte må inom folktandvården inrättas ytterligare tjänster såsom tandläkare.»

De bestämmelser, som närmare reglera de vid folktandvården anställda läkarnas förhållanden, ingå i Kungl. Maj:ts samma dag avgivna instruktion för tandläkare inom folktandvården (SF 279). De i 3 § av denna instruktion ingående bestämmelserna rörande övertandläkare äro i allt väsentligt utformade analogt med motsvarande författningsrum rörande tillsättning av överläkare vid sjukhus (17 § sjukhuslagen av den 17 april 1959 och 15 § sjukhusstadgan av den 29 oktober 1959). Härav framgår överensstämmelsen mellan förhållandena för övertandläkare vid centraltandpoliklinik (vilken ju är ansluten till lasarett) och överläkare vid sådant sjukhus. I 3 § 4:e stycket i instruktionen föreskrives bl. a. att vid tillsättning av övertandläkare hälsovårdsstyrelsen efter hörande av direktionen för vederbörande sjukhus (spärrat här) skall avgiva förord för någon av de å det av medicinalstyrelsen uppgjorda förslaget uppförda sökandena.

Annan tandläkare tillsättes av hälsovårdsstyrelsen medelst förordnande tills vidare eller, om särskilda skäl äro därtill, för viss tid.

I nu gällande författningar finns i motsats till vad som tidigare varit fallet (SF 605/1950 6 § samt 607/1950 1, 11, 12 §§) intet nämnt om biträdande övertandläkare. De facto finnas emellertid biträdande övertandläkarbefattningar inrättade vid centraltandpoliklinikerna inom ett flertal landstingsområden.

Avsikten med inrättandet av biträdande övertandläkarbefattningar har varit att en biträdande övertandläkare mera självständigt skall kunna utöva sin verksamhet på centraltandpolikliniken. I huvudsak skall han handla på eget ansvar och utan råd och anvisningar av övertandläkaren. Kompetenskrav liknande dem som angivas för övertandläkare böra därför i princip gälla även för biträdande övertandläkare. I allt väsentligt överensstämmer hans ställning med den som innehas av de biträdande överläkarna inom sjukhusorganisationen. Med den självständiga ställning, som en biträdande övertandläkare skall ha om befattningen över huvud taget skall

anses vara motiverad, kommer han att självständigt handhava en del av den odontologiska och käkkirurgiska vården av lasarettets patienter, vilken enligt 2 § 2 mom. 3:e stycket av ovannämnda kungl. kung. av den 26 maj 1961 (nr 278) skall erhålla vård vid centraltandpolikliniken. Det måste då anses berättigat att, vid tillsättande av en biträdande övertandläkarbefattning, sjukhusdirektionen beredes tillfälle att yttra sig angående de sökande på samma sätt som är angivet beträffande övertandläkare.

Med all sannolikhet komma i framtiden övertandläkare att i stor utsträckning rekryteras inom kretsen av biträdande övertandläkare, på samma sätt som överläkare rekryteras bland de biträdande överläkarna. Kombinationen av utbildning vid de till tandläkarhögskolorna anslutna specialklinikerna och tjänstgöring vid centraltandpolikliniker måste ge den mest allsidiga utbildningen för blivande lasarettstandläkare. I fråga om de biträdande överläkarna betraktade man det på sin tid inom medicinalstyrelsen som så väsentligt att få en god rekrytering av de biträdande överläkarna att styrelsen ansågs böra få sig anförtrott att uppgöra förslagen till dessa tjänster. Så blev inte fallet, men vissa andra garantier skapades för att säkerställa ett riktigt bedömande av de sökandes meriter. Det är angeläget att tillsättningen av biträdande övertandläkare också sker på ett sådant sätt att en fullgod rekrytering till dessa tjänster säkras.

Enligt nuvarande bestämmelser skall hälsovårdsstyrelsen inhämta yttrande av övertandläkaren innan styrelsen tillsätter tjänst vid centraltandpoliklinik. Övertandläkaren torde härvid som regel både uppgöra förslag och avge förord, även om hans författningsmässiga åliggande endast kräver ett mindre detaljerat yttrande. Vid sådant förfarande måste risk kunna föreligga, att bedömningen icke sker med all den objektivitet som är önskvärd och möjlig.

En säkrare bedömning skulle erhållas, om tillsättningen av de biträdande övertandläkarna skedde i princip på samma sätt som tillsättningen av de biträdande överläkarna d. v. s. på så sätt, att en sakkunnig nämnd fick i uppdrag att uppgöra förslag till besättande av tjänsten, varefter hälsovårdsstyrelsen, efter hörande av övertandläkaren och direktionen för sjukhuset, skulle förordna en av de sökande som uppförts på förslag. En lämplig sammansättning av sakkunnig nämnden skulle vara övertandläkaren, tandvårdsinspektören eller, om dessa båda tjänster ha samma innehavare, annan av medicinalstyrelsen utsedd tandläkare inom länets folktandvård samt överläkaren vid en kirurgisk specialitet, som har samarbete med centraltandpolikliniken (t. ex. överläkaren vid en kirurgisk klinik, en öron-, näs- och halsklinik eller en plastikkirurgisk klinik).

När de biträdande överläkartjänsterna reglerades i den nya sjukhuslagen begränsades deras förordnanden till 6 år med möjlighet till omförordnande utan att tjänsten ledigförklarades. Det ansågs vara viktigt ur huvudmannens synpunkt att förordnandet tidsbegränsades. Det torde icke finnas an-

ledning till olikhet mellan de biträdande överläkarnas och de biträdande övertandläkarnas förhållanden i detta avseende.

Med stöd av vad som sålunda anförts får jag hemställa, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla att i bestämmelserna rörande folktandvårdens personal införas bestämmelser rörande biträdande övertandläkare som äro analoga med de bestämmelser, som enligt sjukhuslagen och sjukhusstadgan gälla för biträdande överläkare.

Stockholm den 23 januari 1962

Rolf Kaijser